

Analýza: 6. Papež urazil Ukrajince: jaký byl důvod jeho nedávných rozhodnutí a prohlášení

Hlava katolické církve vytrvale usilovala o ekumenický a politický dialog s Ruskou pravoslavnou církví. Nevšiml si ale, že jeho partner patriarcha Kirill ve skutečnosti vede ideologické oddělení Kremlu.

Analýza

Papež František v bazilice svatého Petra ve Vatikánu.

Papež urazil Ukrajince: jaký byl důvod jeho nedávných rozhodnutí a prohlášení

Nejprve musíme přiznat, že je zřejmé: Je co papeži Františkovi vytýkat.

Na rozdíl od Jana Pavla II. nebo jeho německého přítele a nástupce Svatého stolce Benedikta XVI. měl argentinský papež ve východoevropských záležitostech jen malé kompetence.

Obklopen dělníky římské kurie, z nichž mnozí pocházejí z románských zemí se silnou rusofilskou tradicí, žije v iluzích.

Stačí říci, že během devíti let svého pontifikátu hlava katolické církve vytrvale usilovala o ekumenický a politický dialog s Ruskou pravoslavnou církví. Nevšiml si ale, že jeho partner Vladimir Gundjajev, známý také jako patriarcha Kirill, ve skutečnosti vede ideologické oddělení Kremlu.

Papež byl nucen zaplatit politickou mincí za možnost dialogu s ruskou církví.

Už v nechvalně proslulé Havanské deklaraci z roku 2016 František ve skutečnosti souhlasil s kremelskou interpretací války na Donbasu jako vnitřního konfliktu na Ukrajině.

Nepřímo také uznal nevhodná tvrzení Ruské pravoslavné církve zastupovat věřící východního obřadu z celého historického Ruska, nazývaného v anglické verzi dokumentu jednoduše „Russia“.

Zanedbával také staletou tradici a souhlasil s tím, že bude řeckokatolíky nazývat komunitou, nikoli církví.

Později se vatikánská diplomacie v čele se státním sekretářem Pietrem Parolinem a samotný František zdráhali uznat samostatnou ukrajinskou pravoslavnou církev.

A vatikánští diplomaté v Kyjevě ukázali, že kontakty s Ukrajinskou pravoslavnou církví Moskevského patriarchátu jsou pro ně důležitější než dialog s Národní církví Ukrajinců, která zůstává v ekumenické komunikaci s konstantinopolským patriarchou.

Po začátku války se František opakovaně modlil za mír pro Ukrajinu. Samozřejmě se velmi obává o oběti války a jak je vidět, je zapálený pro to, aby ji Ukrajina vyhrála.

Avšak pouhý měsíc po začátku ruské agrese **byl schopen přiznat, že Ukrajina byla napadena**. Ale kdo přesně ji napadl – papež nejmenoval.

Média navíc již uvedla, že setkání papeže a patriarchy Gundjajeva je plánováno na začátek června v Jeruzalémě.

Apoštolský stolec slepě ignoruje hlasy, že ruský pravoslavný vůdce žehná akcím ruské armády na Ukrajině a uznává, že příslušnost Ukrajinců a Rusů k jednomu národu je „boží pravdou“. Nemluvě o tom, že jako ideolog konceptu „ruského světa“ je jedním z hlavních zodpovědných za válku.

Seriózní diplomatické zdroje také poukazují na **silný vliv „symetrického výkladu“ ukrajinské**

války na Ukrajině v nejužším okruhu papeže a na symetrii hodnocení válečných zločinů spáchaných oběma stranami, které si proto, jak se zdá, stejně zaslouží odsouzení.

Papeži lze vytknout i jeho dětinský pacifismus.

Zdá se, že prostě nechápe, že odsuzovat jakoukoli válku, ať už agresivní, a tedy nespravedlivou, nebo defenzivní, a tedy spravedlivou, nebo zda [kritika ukrajinské výzbroje a zbraní](#) de facto znamená připustit ono Zlo, před kterým se nelze nijak bránit – může nad námi vládnout.

Tento přístup je v rozporu s tradičním učením vyjádřeným v současném Katechismu katolické církve.

Je to všechno důsledek původu papeže Františka v Argentině a vnímání konfliktů ohledně alespoň nepřímé americké účasti prizmatem antiamerikanismu převládajícího v zemích, které se dříve staly obětí koloniálních praktik?

Nebo dokonce – v radikálním výkladu – projev vlivu ruských agentů v bezprostřední blízkosti papeže?

Těžko soudit, ale tato otázka stojí za položení.

Možná jsou papežovy činy jednoduše výsledkem jeho intelektuální slabosti nebo neznalosti historie a situace v regionu?

Připomeňme, že na rozdíl od svých dvou předchůdců, profesora filozofie Karola Wojtyly a profesora teologie Josefa Ratzingera, dvou velikánů intelektuálního myšlení, vzdělaných, zběhlých v mnoha cizích jazycích, kteří – zejména v případě Jana Pavla II. – měli velké politické charisma, úspěchy Jorgeho Mario Bergoglia jsou v každé z těchto oblastí mnohem skromnější.

To by samo o sobě nemělo být nevýhodou – pokud nebereme v úvahu duchovní rozměr, je úlohou papeže především řídit římskokatolickou církev a další církve, které zůstávají ve spojení s Apoštolským stolcem, vést jeho správu a být autoritou pro věřící ve věcech víry.

Faktem je, že papež je také vnímán jako politik a jedna z největších morálních a politických autorit na světě, a to nejen v katolicismu. [Je pozván na návštěvu Ukrajiny](#) a jeho očekávání na Ukrajině dokládá [dojemný dopis od velitele mariupolské námořní pěchoty](#).

Proto v případě války Ruska proti Ukrajině, která je nevyprovokovanou agresí,

papežovo popírání smyslu dodávek zbraní Ukrajině oslabuje autoritu Vatikánu a jeho vliv – a nejen politický – na křesťanstvo.

A sám papež František je obviněn z takových hříchů mučení a veřejného provinění.

Všechny tyto argumenty lze slyšet v polských debatách, kde jsou papežovy kroky přijímány s velkou kritikou.

Pozoruhodné je, že od Františkovy politické strategie se distancují i polští biskupové – například varšavský arcibiskup kardinál Kazimierz Nycz ve velikonočním kázání odsoudil ruskou agresi proti Ukrajině s tím, že veřejný život vyžaduje pravdu, nikoli polopravdu.

Zdá se však, že na Ukrajině, která bojuje za svou nezávislost, byla hlavním důvodem emocí vůči

papeži křížová cesta v Římě a Františkova neschopnost Putina odsoudit.

Papež si zde však tak silnou kritiku nezaslouží.

Nemožnost přímo odsoudit Putina je v souladu s diplomatickou tradicí Svatého stolce ve dvacátém století, který se z různých důvodů vyhýbal jmenování pachatelů agrese, Hitlera, Miloševiče nebo nyní Putina, aby si udržel svůj vliv na obou stranách konfliktu.

Ani Jan Pavel II., byť tuto politiku silně potlačoval a důrazně se zasazoval o lidská práva a důstojnost, tuto strategii zcela nepohrhl a po jeho smrti v roce 2005 začala postupně ožívat.

Za zmínku stojí, že polská inteligence si stále pamatuje, jak papež Pius XII. neodsoudil Hitlera, nebo – což je ještě horší – jak Řehoř XVI. v roce 1832 uznal polské povstání proti Rusku jako vzpouru proti vládci a vyzval Poláky, aby byli loajální vůči caru.

Položme si nyní otázku: identifikuje symbolické nesení kříže Rusem a Ukrajincem během křížové cesty, jak se často vykládá, kat a oběť?

Souhlasím, že toto gesto lze interpretovat jako určitý druh morálního nátlaku, jako nutkání k odpuštění a smíření v situaci, kdy se každý den objevují nové rány, a drtivá většina Rusů, více než 80 % tohoto národa, všichni ti, kteří podpořili anexi Krymu tleskali Putinovým činům a jsou tak morálně odpovědní za agresi a četné ruské zločiny na Ukrajině.

Vatikán tyto pocity podcenil, což prokázalo nedostatek základního psychologického taktu.

Zároveň je však třeba připomenout, že křesťanství nezná pojem kolektivní odpovědnosti, s výjimkou prvotního hříchu. Je to náboženství, které vyžaduje, abychom se k druhým vždy chovali jako k sousedům, jako bratři a sestry, i když smilní.

Papežové opakovaně odsoudili nacionalismus, samozřejmě nikoli jako ideologii lásky k vlasti či národu, ale jako výzvu k tomu, aby národní hodnoty či odpovědnost byly postaveny před národ, tedy nad zásady evangelia a Křesťanská sociální věda. (Mimochodem, obě pravoslavné církve odsoudily etnofiletismus, tedy vnímání církve jako společenství věřících prizmatem národních zájmů.)

Pro lepší ilustraci této teze si připomeňme historii před téměř 60 lety.

V roce 1965 polští biskupové, včetně tehdejší hlavy katolické církve v Polsku, kardinála Stefana Wyszyńského, a krakovský arcibiskup Karol Wojtyla podepsali zvláštní dopis německým biskupům, aby se připravili na tisíciletí křesťanství Polska.

Bylo to pozvání německým biskupům k účasti na oslavách křesťanství Polska v kombinaci s upřímným popisem tisíciletých vztahů mezi Poláky a Němci.

Dokument uvádí: *„Po krátkém období nezávislosti (1918-1939) proti polskému národu bez jeho zavinění vyřešilo něco eufemisticky nazývaného druhá světová válka, což pro nás Poláky bylo pojato jako akt totálního vyhlazení. (...) Více než 6 milionů polských občanů, většina z nich židovského původu, bylo nuceno za toto období okupace zaplatit životem (čtvrtina tehdejšího episkopátu) (...) Všechny střední a vysoké školy byly uzavřeny, teologické semináře byly zrušeny.“*

Dopis končí výzvou: *„Odpouštíme a prosíme za odpuštění.“* Komunistické úřady později zahájily

kampaň proti polským biskupům a adresát poselství, německý episkopát, odpověděl stručně a suše.

Tato výzva také vyvolala kontroverzi a zklamání mezi polskými věřícími. Ptali se, proč by Poláci měli jako první odpouštět, když Německo neuznává ani poválečné polské hranice a značná část Němců se vůči Polákům necítí provinile.

Dnes je však toto poselství považováno za základ polsko-německého usmíření.

Proto při analýze jednání Svatého stolce je třeba mít na paměti, že jeho posláním není primárně hrát roli politické a morální autority pro svět – i když je to žádoucí – ale předávat svědectví víry, včetně obtížných učení o odpuštění a omluvě.

Bohužel ne všichni papežové dovedně spojují tyto dvě oblasti činnosti Apoštolského stolce.

Autor: Lukasz Adamski

Doktor historie, polský odborník na zahraniční politiku, římský katolík

[European Truth](#)

-kiv-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)